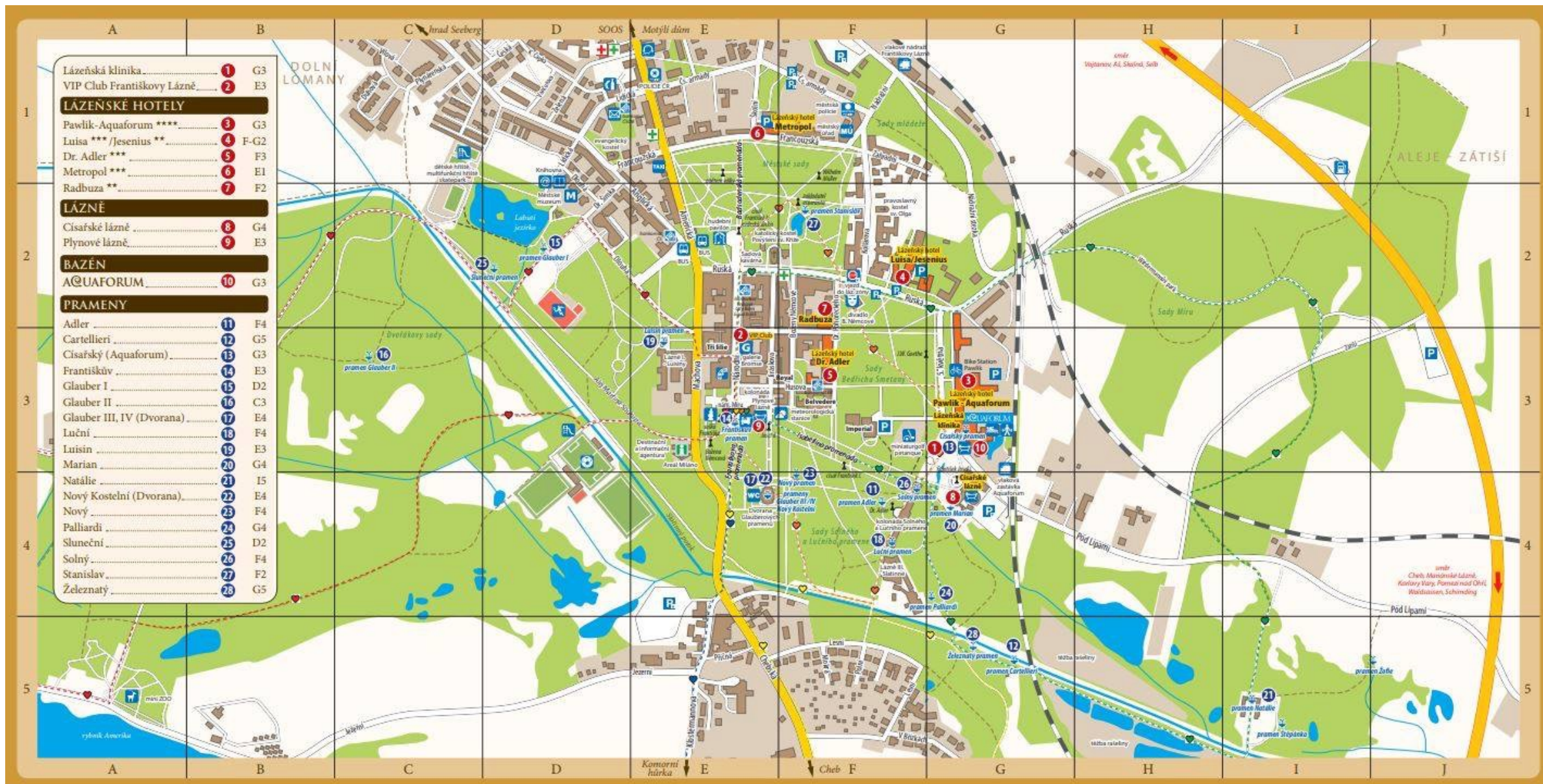

Františkolázeňské prameny

- Františkovy Lázně patří mezi nejvýznamnější lázeňská města v České republice a jejich jedinečnost je spojena především s velkým množstvím minerálních pramenů, které se zde nacházejí. Tyto prameny jsou základem místní lázeňské tradice a již po staletí slouží k léčebným účelům i k pitným kúram. Díky svému složení a účinkům pomáhají především při léčbě trávicího ústrojí, gynekologických potíží, onemocnění močových cest i při rekonvalescenci po operacích.
- Jedním z nejznámějších pramenů je **Františkův pramen**, který je považován za symbol celého města. Jeho historie sahá až do středověku, kdy byl využíván jako stolní voda pro obyvatele nedalekého Chebu. Postupem času se stal vyhledávaným léčivým zdrojem a nad pramenem byl vybudován pavilon, který dodnes tvoří významnou dominantu lázeňského centra. Společně s **pramenem Natálie** patří mezi nejoblíbenější prameny ve městě.
- Další důležitou skupinu tvoří **Glauberovy prameny**, zejména Glauber III a Glauber IV, které obsahují vysoké množství Glauberovy soli. Tyto prameny mají výrazné projímavé účinky a využívají se především při léčbě zažívacích obtíží. Glauber IV je dokonce považován za pramen s největším obsahem této soli na světě, což z něj činí mimořádně významný léčivý zdroj.
- Velký význam mají také prameny využívané převážně ke koupelím, například **pramen Adler**, **Cartellieri** nebo **Marian**. Tyto prameny se nacházejí v různých částech lázeňského areálu a jejich voda je součástí balneologických procedur, které podporují regeneraci organismu a zlepšují celkový zdravotní stav pacientů. **Minerální vrt ČKD2** patří mezi novodobě zachycené zdroje a doplňuje systém léčivých vod využívaných v lázních.
- Mezi další významné prameny patří například Luisin pramen pojmenovaný po císařovně **Luise**, **Nový pramen** s vysokým obsahem železa vhodný při chudokrevnosti nebo **Sluneční pramen** a **Palliardiho pramen**, které se využívají při potížích se žaludkem a střevy. **Železnatý pramen** je známý svou příjemnou chutí a doporučuje se při vyčerpání a rekonvalescenci. **Pramen Žofie** se zase využívá při léčbě ledvin a močových cest.
- Specifickou součástí lázeňské tradice je také plynový **pramen Marie**, který byl znám již ve středověku a stal se základem místních plynových lázní. Oxid uhličitý z tohoto pramene se využívá při léčebných procedurách, které pozitivně působí na krevní oběh a nervový systém. Podobně významné jsou také **Solný** a **Luční pramen**, které se nacházejí v klasicistní kolonádě patřící k architektonickým dominantám města.
- Minerální prameny ve Františkových Lázních tvoří jedinečný přírodní systém, který je základem místní lázeňské péče již více než dvě století. Díky jejich různorodému složení a širokému spektru účinků patří Františkovy Lázně mezi významná evropská lázeňská centra a dodnes lákají návštěvníky z celého světa.

Františkolázeňské prameny (24)

Pramen Adler

Pramen Cartellieri

Císařský pramen

ČKD2

Františkův pramen

Pramen Glauber I

Pramen Glauber III

Pramen Glauber II

Pramen Glauber IV

Luční pramen

Luisin pramen

Pramen Marian

Pramen Marie

Pramen Natálie

Nový pramen

Nový kostelní pramen

Pramen Palliardi

Sluneční pramen

Solný pramen

Pramen Stanislav

Studený pramen

Pramen Štěpánka

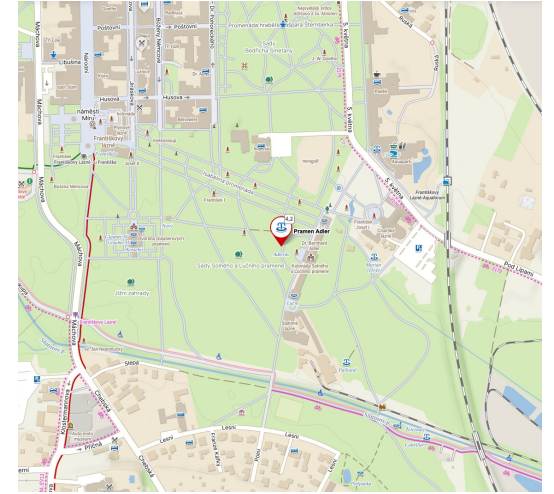
Železnatý pramen

Pramen Žofie

Pramen Adler

před kolonádou Solního a Lučního pramene

- Pramen Adler je pojmenován po lékaři a pravděpodobném zakladateli Františkových lázní Bernardu Adlerovi. Byl vyvrtán v roce 1925 do hloubky 30,3 metrů, jeho vydatnost je 48,5 litrů za minutu a teplota 13,2°C. Nachází se před Kolonádou Solného a Lučního pramene. Vodu nelze z pramene nabrat, je vidět pouze v prosklené kašně, protože je v lázních využívána ke koupelím.

Pramen Cartellieri

nedaleko Slatinných lázní

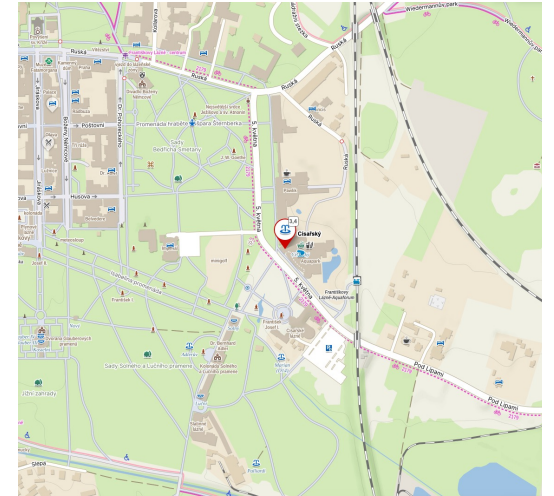
- Pramen Cartellieri je pojmenován podle Paula Cartellieho (1807-1881), místního lékaře, který mj. nechal zbudovat Slatinné lázně. Voda z pramene se používá hlavně ke koupelím, čerpá se z hloubky 5,3 m, její celková mineralizace je 2420 mg/l a obsah oxidu uhličitého 2260 mg/l.

Císařský pramen

v Císařských lázních

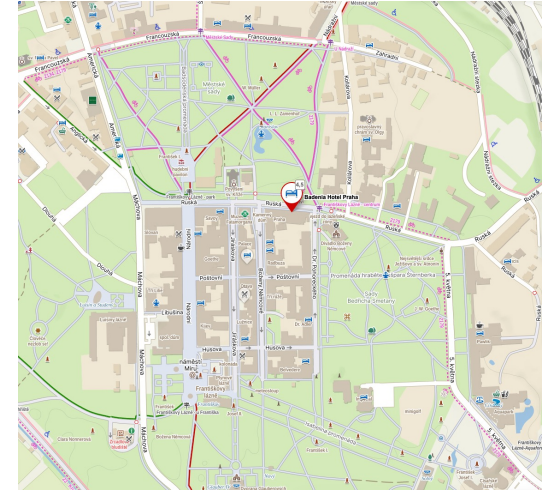
- Jeden z nejnověji jímaných pramenů najdete ve foyer Aquafora lázeňského domu Pawlik. Je jímán formou vrtu a určen je k pitné kúře a balneaci.

ČKD2

roh Městských a Smetanových sadů

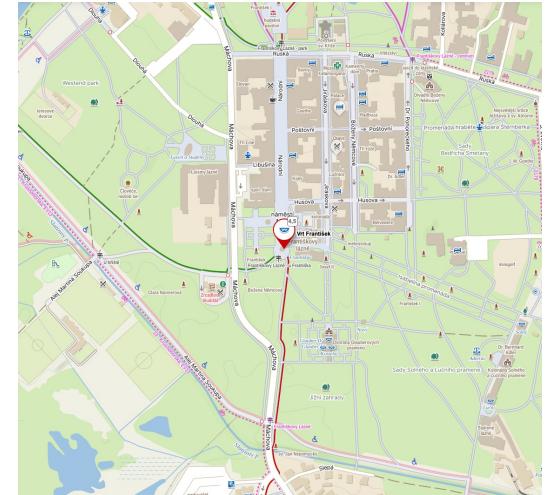
- Minerální vrt ČKD2 (označovaný také HJ2) byl vyhlouben v roce 1999, má hloubku přibližně 54 m a vydatnost kolem 10 l/min. Patří mezi novodobě zachycené lázeňské minerální zdroje využívané v systému místních léčivých pramenů.

Františkův pramen

Pavilon Františkova pramene

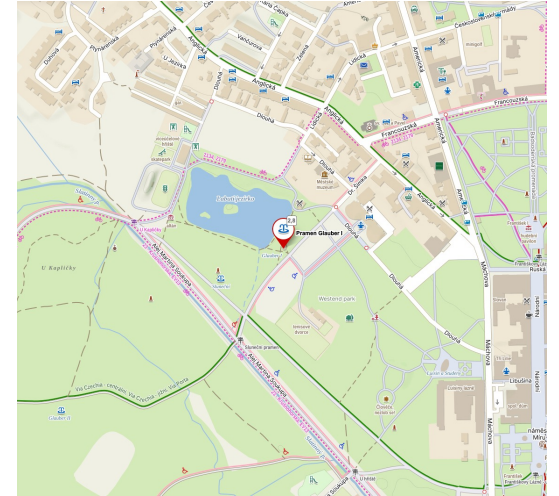
- Pavilon Františkova pramene je nejstarším zachyceným pramenem Františkových Lázní a společně s pavilonem ztělesňuje symbol a srdce města. Samotný pavilon se nachází na Národní třídě. První pavilon, který byl na tomto místě postaven v roce 1789, byl podříznut a zdemolován nosičkami vody kvůli obživě. Již od středověku, kdy byl pramen zachycen, ho nosičky donášely do blízkého Chebu jako stolní vodu. Postupem času však pramen nabýval na významu a byl vnímán jako nejléčivější pramen v Evropě. Proto byl nad ním vystaven pavilon a jeho voda byla svedena do jímací nádrže. Nosičky však přístup k němu vnímaly jako své odvěké právo, a pavilon proto zbouraly. Další dřevěný pavilon byl vystaven v roce 1793, kdy byly již oficiálně císařem Františkem založeny tamní lázně. Dřevěný altán potom vystřídal v roce 1832 klasicistní rondel s dórskými sloupy, jehož autorem byl Josef Esche. Tento pavilon dodnes stráží a zastřešuje Františkův pramen a je výchozím bodem k procházkám po lázních.

Pramen Glauber I

Pavilon pramene Glauber I

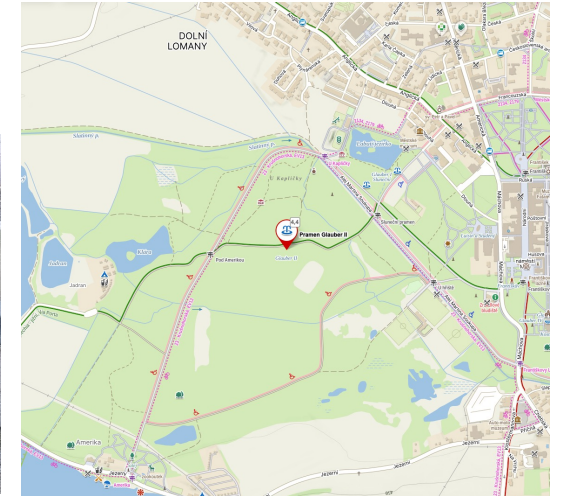
- Pramen Glauber I je jedním z významných minerálních pramenů ve Františkových Lázních. Nachází se v pavilonku poblíž Labutího jezírka. Byl zachycen v roce 1919 v rámci snahy o rozšíření lázeňských kapacit po první světové válce. V letech 1900 až 1911 došlo k rapidnímu nárůstu návštěvnosti Františkových Lázní, což vedlo městskou radu k rozhodnutí o vyhledání nových léčivých pramenů. Centrální inspektor léčivých pramenů Dr. Ing. Josef Knett z Vídně navrhnul provedení vrtů na jižním okraji města. Výsledkem těchto vrtů byl objev několika nových pramenů, včetně pramene Glauber I.

Pramen Glauber II

v altánu v Lesoparku Amerika

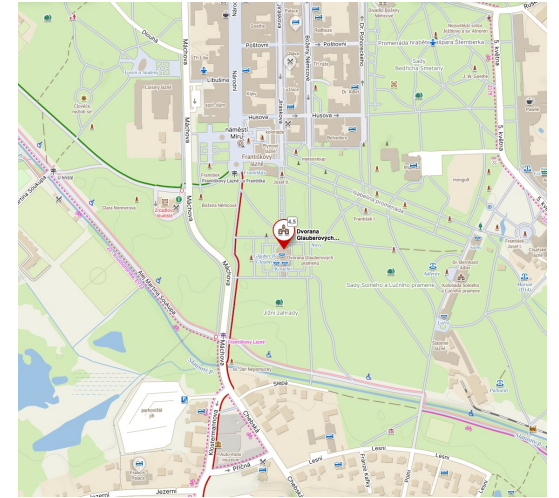
- Jímán formou vrtu, určený k pitné kúře. Je pramenem mírně projímavým, příjemné chuti. Osvědčuje se při katarrech střevních a žaludečních. Má podobné, ale slabší účinky jako Glauber I.

Pramen Glauber III

Dvorana Glauberových pramenů

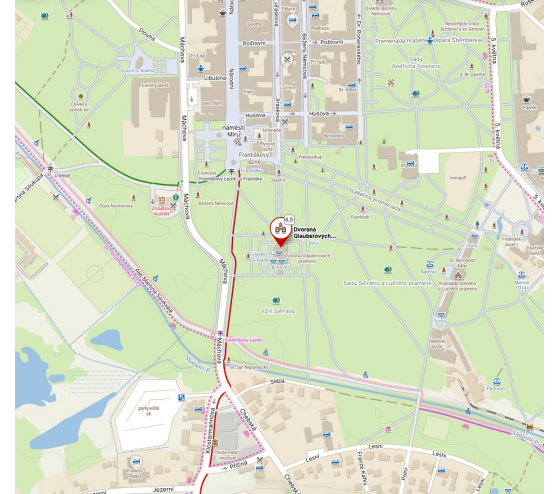
- V nejpompéznějším přístřešku, které prameny ve Františkových Lázních mají, vyvěrá pramen Glauber III. Není to jen přístřešek, ale Dvorana Glauberových pramenů, která byla vystavěná podle projektu františkolázeňského stavitele Ernsta Engelhardta a otevřená již roku 1930. Vedle pramene Glauber III tam naleznete také pramen Nový Kostelní a Glauber IV. Minerální voda z pramene Glauber III je k dispozici nejen uvnitř dvorany, ale také ve volně přístupném venkovním výtoku v pravé zadní části Glauberovy dvorany. Glauber III je jímán formou vrtu. Je určen k pitné kúře a balneaci. Má výrazné projímavé účinky, a je proto ordinován při zácpě, která je častým doprovodným příznakem při gynekologických i ostatních chorobách léčených ve Františkových Lázních.

Pramen Glauber IV

Dvorana Glauberových pramenů

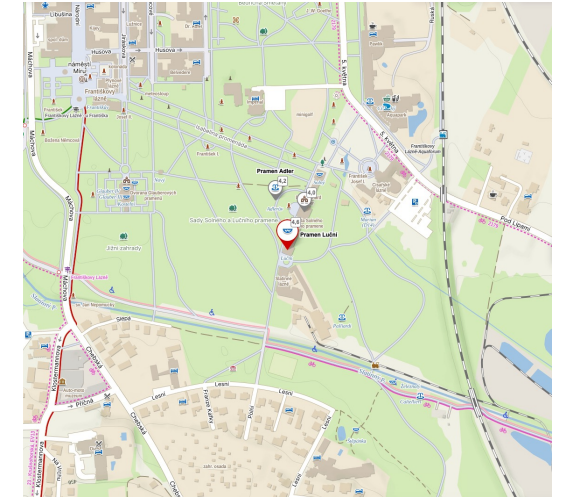
- Je pramenem s největším obsahem Glauberovy soli na světě. Má mohutný projímavý účinek. Nejlépe se snáší mírně zahřátý.

Luční pramen

Kolonáda Solného a Lučního pramene

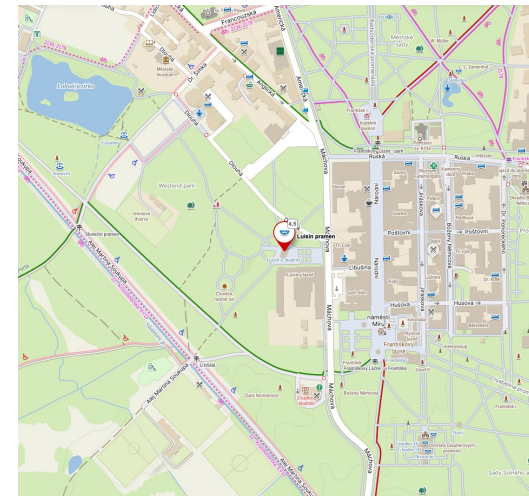
- Původní dřevěné pavilony z roku 1817 byly nahrazeny otevřenou sloupovou stavbou v roce 1826. Poté, co byla kolonáda stržena vichrem, začalo se roku 1839 se stavbou nových pavilonů. Nestabilní slatinné podloží vyžadovalo zapuštění stovek pilotů. Dle projektu architekta Filouse byla stavba dokončena během 12 měsíců a roku 1843 slavnostně otevřena. Klasicistní stavbu tvoří tři v ose propojené pavilony. Centrální nejvyšší budova s antickou střechou je dominantou kolonády. Luční pramen vyvěrá v jižní části pavilonu. Ústřední budova i obě boční části vytvářejí ideální prostory pro prosvětlenou výstavní galerii.

Luisin pramen

empírový pavilon u Luisiných lázní

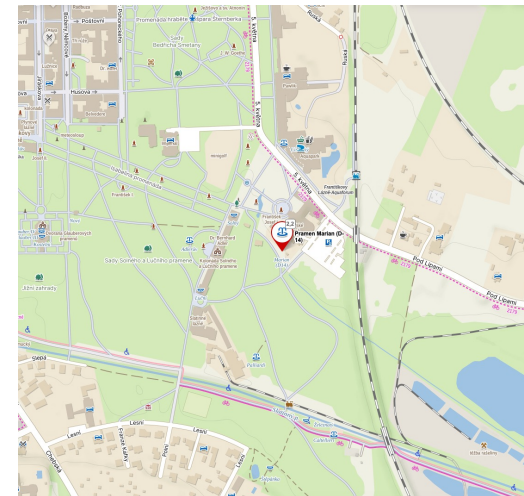
- Luisin pramen byl objeven vzápětí po založení Františkových Lázní v roce 1806. V následujícím roce pak zachycen a v roce 1808 pojmenován po císařovně Luise, manželce Františka I. Luisin pramen.

Pramen Marian

za budovou Císařských lázní

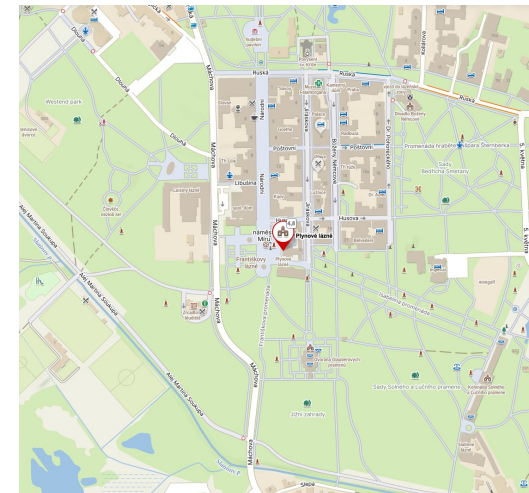
- Pramen Marian (někdy je označován rovněž jako pramen D 14) vyvěrá v těsné blízkosti budovy Císařských lázní. Pramen Marian je využíván pouze k léčebným koupelím ve františkolázeňských balneoprovozech.

Pramen Marie

Plynové lázně

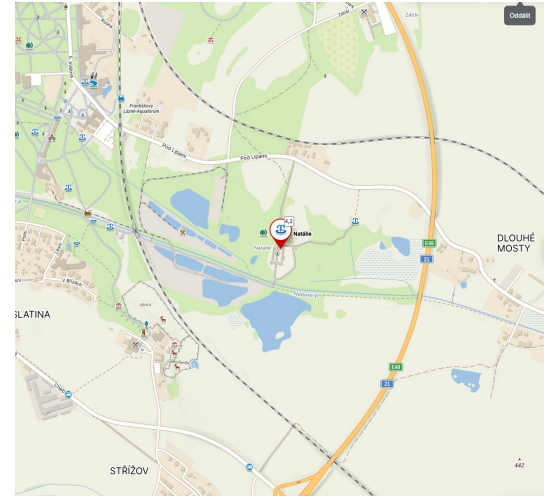
- Plynový pramen, nad kterým stojí dnešní lázně je znám již od středověku, kdy se mu pro hlučnost při výstupu říkalo „Hřmotící pramen“. S kysličníkem uhlíčitým začal již v počátcích lázní experimentovat jejich zakladatel dr. Adler. První, dřevěný pavilón nad pramenem byl postaven v roce 1811, pozdější důstojné, zděné lázně z roku 1826 měly již tři koupelny a společenskou místnost. Dnešní Plynové lázně byly vystavěny společně s přilehlou kolonádou v roce 1912 a po několika inovacích jsou stále funkční.

Pramen Natálie

Kolonáda Natáliina pramene

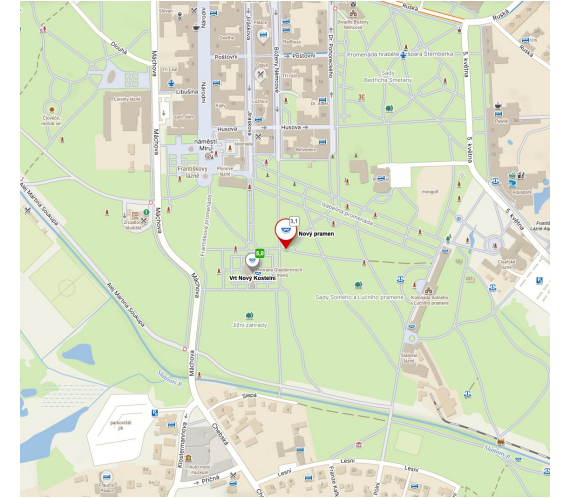
- Pavilon pramene Natálie se dvěma křídly a budovu zřídla projektoval a v roce 1931 do provozu uvedl místní architekt Ing. Sgustav. Pramen byl však znám už od roku 1880, kdy se hledaly prameny pro Císařské lázně. Byl zachycen ovšem až v roce 1912 a pojmenován po srbské královně Natálii. Pro svou příjemnou a osvěžující chuť se před válkou vyvážel až do Ameriky a dodnes patří spolu s Františkovým pramenem k nejoblíbenějším.

Nový pramen

Pavilon Nový pramen

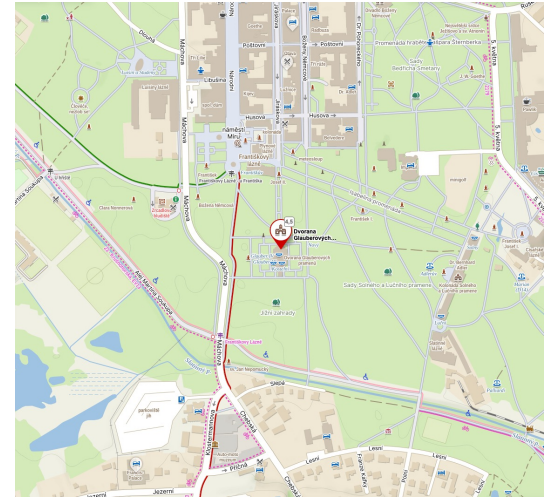
- Když bylo potřeba v polovině 19. století najít pro Františkovy Lázně ložisko rašeliny pro balneologické účely, napadlo tehdejší vedení lázní prozkoumat co nejbližší okolí středu města. Při vrtu r. 1849 již v hloubce 4 m byla objevena voda s vysokým obsahem železa, místo dostalo jméno Nový pramen. Má mineralizaci 1910 mg/l a obsah oxidu uhličitého 1670 mg/l a vzhledem k vysokému obsahu iontů Fe je předurčen pro léčení chudokrevnosti a stavech po potratech a po operacích spojených se ztrátami krve. Pavilon nad pramenem pochází z r. 1958.

Nový Kostelní pramen

Dvorana Glauberových pramenů

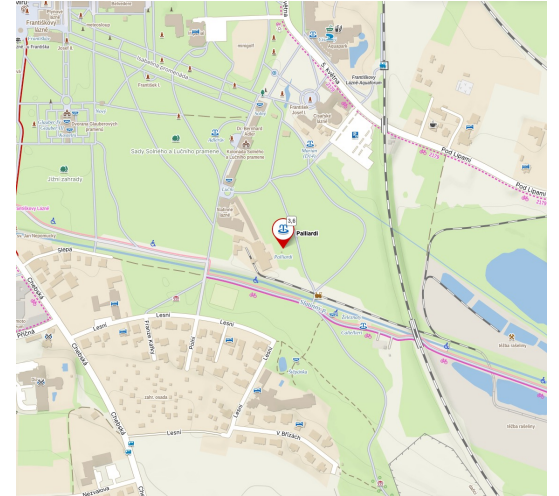
- Vyvěrá ve Dvoraně Glauberových pramenů spolu s Glauber III a IV. Má sice příjemnou chuť, ale při užívání kyselky se dostaví jeho lehce projímavé účinky.

Pramen Palliardi

v lázeňském parku za budovou Slatinných lázní

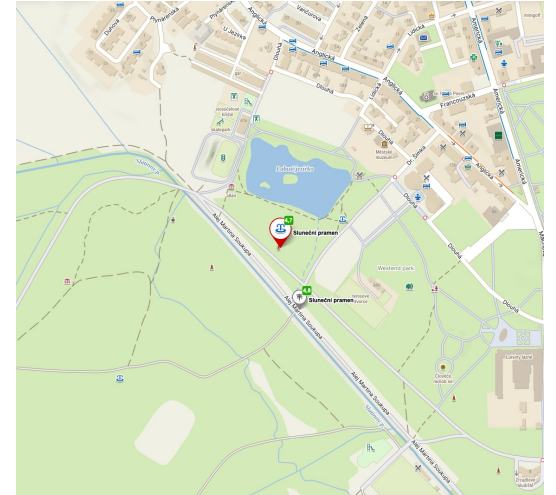
- Osvěžující chutná kyselka. Používá se při nechutenství a lehkých katarrech žaludečních. Anton Alois Palliardi (1799-1873) byl lázeňský lékař ve Františkových Lázních.

Sluneční pramen

v parku u Labutího jezírka

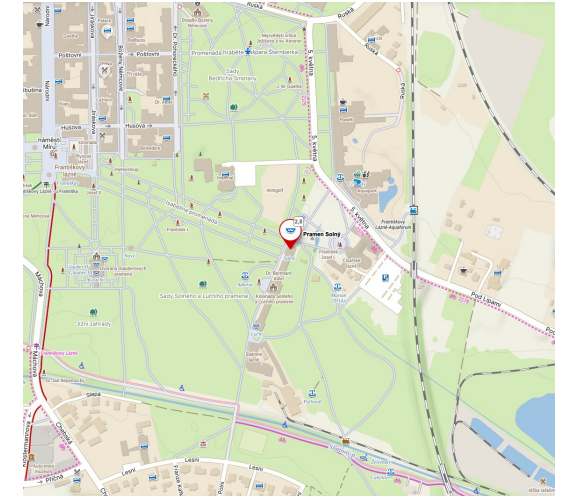
- V kašně ve Westendparku, nedaleko od tenisového klubu a Labutího jezírka. Úprava kolem pramene byla svěřena karlovarskému sochaři Františku Nonfriedovi. Trubku s vývěrem umístili mezi dvojici sloupů, který svým zahrocením a symetrickou kompozicí připomínají antilopí rohy. Mezi ně je vloženo bronzové slunce jako symbol života a zdraví. Je jímán formou vrtu a je určen k pitné kúře. Mírně projímavý, osvědčuje se při lehkých katarrech střevních i žaludečních.

Solný pramen

Kolonáda Solného a Lučního pramene

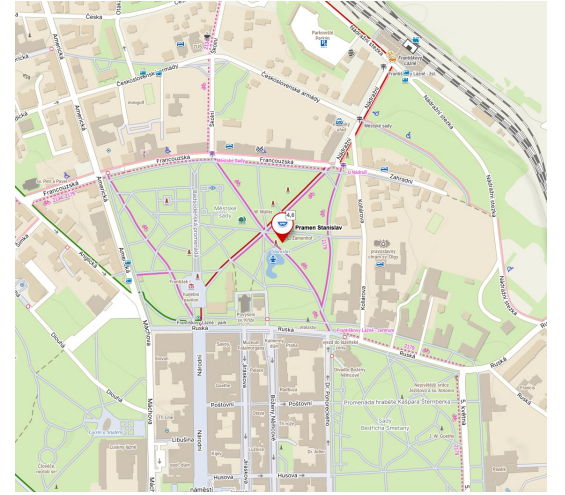
- Původní dřevěné pavilony z roku 1817 byly nahrazeny otevřenou sloupovou stavbou v roce 1826. Poté, co byla kolonáda stržena vichrem, začalo se roku 1839 se stavbou nových pavilonů. Nestabilní slatinné podloží vyžadovalo zapuštění stovek pilotů. Dle projektu architekta Filouse byla stavba dokončena během 12 měsíců a roku 1843 slavnostně otevřena. Klasicistní stavbu tvoří tři v ose propojené pavilony. Centrální nejvyšší budova s antickou střechou je dominantou kolonády. Solný pramen se nachází v severním pavilonu. Ústřední budova i obě boční části vytvářejí ideální prostory pro prosvětlenou výstavní galerii.

Pramen Stanislav

v kašně v Městských sadech, za kostelem Povýšení sv. Kříže

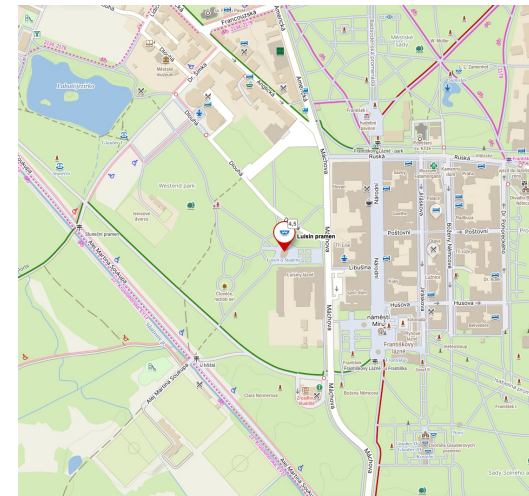
- Pramen Stanislav (dříve nazývaný rovněž jako Pramen Míru) má mírně projímavé účinky, používá se ke koupelím a k pitné kúře.

Studený pramen

empírový pavilon u Luisiných lázní

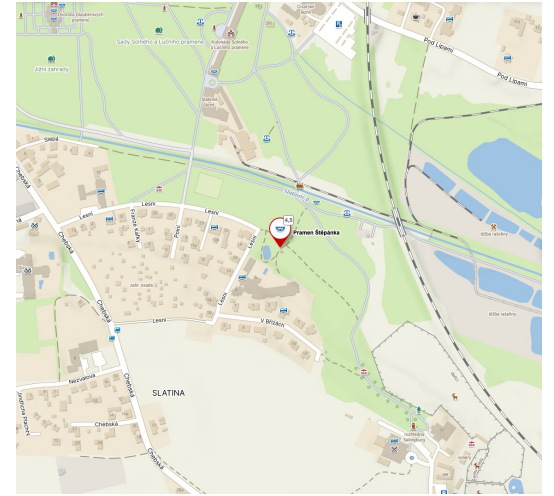
- Studený pramen (někdy také nazývaný Studené vřídlo) byl objeven v blízkosti Luisina pramene. Františkolázeňský Studený pramen je využíván především k léčebným koupelím.

Štěpánka

Altán pramene Štěpánka

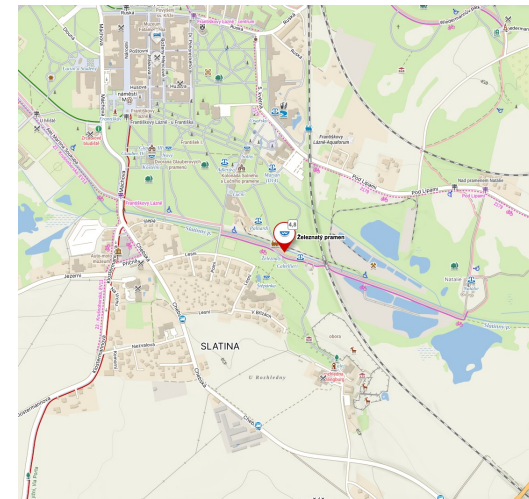
- Pramen Štěpánka byl objeven r. 1878 jihovýchodně od dnešního centra Františkových Lázní v hloubce 6 metrů. Pojmenován byl podle belgické princezny Stephanie (1864-1945), když se zasnoubila s rakouským korunním princem Rudolfem. Princezně v té době bylo 14 let a sňatek byl naplánován dvory ve Vídni a v Bruselu. Pramen byl natolik známý, že se jeho voda stáčela do lahví a prodávala pod obchodním názvem Steffany.

Železnatý pramen

nedaleko Slatinných lázní

- Je železnatou kyselkou výborné chuti. Ordinuje se při chudokrevnosti, rekonvalescenci i při stavech vyčerpání.

Pramen Žofie

východním směrem od kolonády Natálie

- Pramen Žofie je v porovnání s ostatními prameny méně mineralizovaný, uhličitý a má příjemnou chuť. Na doporučení lékaře se využívá při pitné kúře při léčbě močových cest, ledvin a močového měchýře. První zmínky o prameni Žofie pochází z roku 1878 a od té doby je pravidelně jímán. Na počátku 21. století byl pramen Žofie jímán v novodobě zídce. Jeho mineralizace dosahuje 998 mg/l a obsah oxidu uhličitého je 1460 mg/l. Tato voda je tedy nejen chutná, ale také prospěšná pro zdraví.

